

Antwerpen, 1 september 2023

Goede vrienden uit het onderwijs,

Heet, heter, heetst: zo zullen we ons de voorbije zomer herinneren. Of je in België bleef of naar het buitenland trok, overal was het puffen en zweten. Zelden keken we met zoveel verlangen uit naar forse regenbuien. *'Zoals dorre akkers bunkeren naar verse regen'*: het is een geijkte uitdrukking uit het droge landschap van de Bijbel. Hoeveel lessen zullen het komende schooljaar niet gaan -opnieuw en terecht- over de opwarming van de aarde, over de klimatologische schommelingen die onze planeet al meemaakte, over de dringende ingrepen om de Aarde en haar bewoners nog een toekomst te geven.

Van leerkrachten gesproken. Meer dan de voorbije decennia komen zij opnieuw in beeld. Omdat de reserve is opgebruikt en schaarste dreigt. Dat nijpende tekort is een gevolg van vele ontwikkelingen die wellicht meer met de samenleving dan met het onderwijs te maken hebben. Kinderen of jongeren aan het werken en studeren zetten, is geen sinecure, vandaag nog minder dan vroeger. Hoeveel ondersteuning en waardering krijgen leerkrachten daarvoor van ouders, van de samenleving of van de overheid? Voortdurende commentaar en kritiek werken niet motiverend, integendeel. Gras groeit niet door erop te trappen of eraan te trekken. Leerkrachten ook niet. Er zal meer nodig zijn dan mooie plaatjes of forse slogans om het groeiende lerarentekort te keren. Deze droogte zal nog een hele tijd aanhouden.

En van leerlingen gesproken. Duizenden plaatsen op de arbeidsmarkt raken niet ingevuld. Verpleegkundigen, artsen, ingenieurs, chauffeurs, bouwvakkers, onderzoekers, tot zelfs koks en kelners: alle beroepsgroepen worstelen met tekorten. Wat betekent dit? Dat ons onderwijs het niet slecht doet! Onze leerlingen en studenten zijn goed opgeleid en raken vlug aan de slag. Veel gediplomeerden vinden hun weg naar internationale bedrijven of naar het buitenland. Onze universiteiten pochen – terecht – met hun hoge internationale *ranking*. Van mijn kant dus een pleidooi om het aanhoudende gezeur over de teloorgang van ons onderwijs te willen stopzetten en ombuigen. Het motiveert niemand en strookt niet met de ontwikkeling van onze samenleving.

Is ons onderwijs dan niet vatbaar voor kwalitatieve verbetering? Zeker wel. Alleen gaan meer punten verloren buiten de school dan in de school, zoals vele onderzoeken aantonen. Echter, wie heeft de moed om deze buitenschoolse factoren eerlijk te benoemen en op tafel te leggen? De stijgende gezins- en kinderarmoede, het groeiend aantal leerlingen met specifieke beperkingen of noden, een vrijetijdscultuur die naschoolse studietijd vlotjes laat varen voor ettelijke uren beeldcultuur, *gaming* of *social media*, een toenemend aantal leerlingen uit onzekere of wisselende gezinssituatie en een ander taalgebruik thuis dan op school. De vereiste omkadering voor een beter leerproces en betere studieresultaten lijkt vaak bijzonder schraal, als na een veel te droge zomer.

Ik wens alle leerkrachten en leerlingen alvast een frisse opstart van het nieuwe schooljaar! Het mag best weer regenen om en rond de school: *'zoals dorre akkers bunkeren naar verse regen'*.

+ Johan Bonny

+ Johan Bonny, bisschop-referent voor het Onderwijs